

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.

Pe jumătate an 10 "

Pe 1 lună 2 "

N-ri de Duminică pe an 4

euroane.

Pentru România și America

10 euroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

„Mâna liberă“.

De Ioan Slavici.

»Mâna liberă« ce s'a dat, precum se zice, actualului guvern ungar în ceea ce privește afacerile interne nu poate să fie luată în înțelesul, că poate acest guvern, când vorba e de afaceri interne, să facă tot aceea ce vrea.

Intr'o țeară constituțională mersul afacerilor publice e hotărât de trei factori: Coroana, guvernul și reprezentatiunea națională. Singură dar nu poate nici coroana, nici reprezentatiunea națională să-i dea guvernului o asemenea mână liberă, căci dacă guvernul vrea ceea ce nu voeste reprezentatiunea națională, aceasta nu-i votează nici budgetul, nici contingentul pentru oștire, nici alte proiecte de lege, iar dacă reprezentatiunea nu vrea ceea ce vrea Coroana, aceasta o dizolvă fie chiar și prin intervenirea unui Fabritius oare-care.

Actualul guvern s'a constituit după ce a fost dizolvată reprezentatiunea națională ca nefiind expresiunea adevărată a voinței tuturor cetățenilor, și membrii lui sunt fruntașii partidelor, cari au refuzat votarea *budgetelor* și a contingentului pentru oștire, iar acum iau angagiamentul de a alege o nouă reprezentatiune națională, care va vota nu numai budgetele și contingentul pentru oștire, ci totodată și o nouă lege electorală mai potrivită decât cea veche cu adevăratele interese ale țării.

Luând angagiamentul acesta, membrii actualului guvern ungar au recunoscut, că bine a fost dizolvată reprezentatiunea națională, că dizolvata reprezentatiune națională nu era expresiunea adevărată a voinței tuturor cetățenilor, că are și în viitor să fie dizolvată reprezentatiunea națională, care refuză cu îndărătnicie budgetele și contingentul pentru oștire și că crearea unei legi electorale e cestiune de existență pentru statul ungar.

Lucrul acesta e pe cât de lămurit, pe atât de neîndoios: în lupta constituțională ce s'a desfășurat în timpul celor din urmă câțiva ani succesul Coroanei e deplin; fruntașii partidelor coaliste au luat angagiamentul de a obține votarea *budgetelor*, a contingentului și a legii electorale, ca să salveze constituționalitatea, căci astfel toate se făceau în vârtutea puterii suverane a Coroanei.

E deci învederat, că »mâna liberă« i-s'a dat guvernului în înțelesul, că el poate să facă tot ceea ce vrea pentru că în viitoarea dietă ungară să fie aleși oameni, care votează necondiționat și budgetele, și contingentul, și legea electorală.

Dacă nu vor reuși, e dovedit și paradoxal, că constituționalitatea e în statul ungar peste putință.

Așa e și nu altfel!

Care e atitudinea firească a Românilor din regatul ungar în fața acestei situațiuni?

Atunci când Coroana a cerut, iar partidele coalitate au refuzat budgetele și contingentul, Românii au plătit contribuțiunile și s'au prezentat de bunăvoie la asentare — fiindcă așa cereau interesele lor.

Ce vor face ei azi, când contingentul și budgetele sunt cerute de Wekerle, Andrassy, Apponyi, Polonyi, Kossuth și alți oameni, cari nu și-au dat nici-odată silința de a câștiga simpatiile și încrederea lor?

Le vor vota ori îi vor lăsa singuri pe ceice cu atâta îndărătnicie l-au refuzat.

Dela răspunsul ce Slovaci, Sârbii, Germanii și mai ales Românii vor da la întrebarea aceasta atârnă pentru cele mai apropiate timpuri soarta regatului ungar.

Dându-și seamă despre aceasta, guvernul ungar s'a pus din propriul lui îndemn și fără de șovăire în înțelegere cu câțiva dintre fruntașii mai cu trecere ai Românilor, și asigurările de bunăvoință, pe care le-au dat ministri, au fost fără îndoială o mângăere pentru toți ceice doresc să înceteze cât mai curând lupta, în care Românii din regatul ungar de atâta timp își mistue cele mai bune puteri.

Numai cu asigurări de bunăvoință făcute de încredere și e greu să crezi, că naționaliștii ce vor fi intrat în dieta ungară, fie ei Germani, Sârbi, Slovaci ori Români, vor susține cu voturile lor pe actualul guvern fără ca acesta să fie dat și neîndoioase *dovezi* de bunăvoință.

Având »mâna liberă«, guvernul poate să dea asemenea dovezi și le va și da, dacă ține să stabilească legăturile de simpatii și de încredere între Maghiari și ceilalți concetățeni ai lor.

Indeosebi Românii, cari în toate împrejurările vor plăti dările și vor da contingentul pentru oaste, nu au nici un interes, ca votarea aceasta să se facă.

Interesul lor e, ca legea electorală ce se va crea să fie dreaptă nu numai pentru dânșii, ci și pentru toți ceilalți concetățeni ai lor, și vor sprigini cu toată inima, pe ori și care guvern, care va fi pus la cale votarea unei asemenea legi.

N'ar avea dar domnii Wekerle, Andrassy, Apponyi, Polonyi și Kossuth decât să pună la cale votarea unei asemenea legi pentruca să fie siguri de spriginul Românilor și al celor de un gând cu dânșii și să mai câștige și simpatiile generale.

Dacă nu vor face lucrul acesta, va rămânea în inimile tuturor simțământul, că gândul lor e și de astă-dată să abuzeze de încrederea ce le-a acordat Coroana și să înșele lumea, ceace pentru statul ungar și pentru dânșii indeosebi ar fi mai rău decât pentru alții, căci mâna liberă li-s'a dat numai pentruca nu sub o presiune oarecare, ci din propriul lor îndemn și după propria lor pricepere să dreagă ceiace au stricat.

Acum și după toate prevederile omenești numai acum li-se mai dă ocaziunea de a dovedi, că sunt în stare să îndrumeze statul ungar spre o dezvoltare pacinică: nu Românii, nici Slovaci, Sârbii și Germanii din regatul ungar vor avea să se căiască dacă nici acest ultim experiment nu va reuși.

Politiciani serioși. În sfârșit pentru ce să fie omul consecvent. Consecvent e după zicala lui Bismarck numai bou, căci el rămâne tot pe lângă fân. Un politician? Mai ales politician maghiar nu poate să fie consecvent. Cine l-ar mai lua în socotință pe un Bánffy, dacă ar fi rămas consecvent și n'ar fi făcut atâtea intrige!

Cine ar ști că avem ministru de justiție, în mult prețuita persoană a lui Polonyi, dacă el, după ce ca deputat atacase pe însuși M. Sa, n'ar amenința acum și naționalitățile?

Dar ce avem cu Polonyi? El cel puțin e sincer!

Spune așa după cum are să facă, până când antecesorii lui ne vorbeau, ca ministrii de justiție și făceau ca ministrii fără *justiție*.

Eră să vorbim de Lengyel Zoltán, care polemizează cu Polonyi în chestia sufragiului universal, ce l-ar dori numai conform *intereselor lor*.

Trebue să ne ocupăm cu declarațiile lui, căci e politician serios! Până aici s'a declarat pentru sufragiul universal, secret și fără nici o restrângere.

Poate e uituc dl deputat. Sau poate că el vorbește numai conform »intereselor lor«. Atunci înțelegem. Declarațiile de mai nainte le-a făcut *înainte de alege*, iar cesteia din urmă *după alege*.

Dacă ar mai fi o alegere fără sufragiul universal, oare ce fel de declarări ar mai face Lengyel Zoltán? Sigur, ca un politician serios!

Nu vă temeți! Reforma sufragiului universal, plănuită de Polonyi n-are să fie așa de grozavă, după cum se crede. El totuși va da drept de vot tuturor. Va ascultă de dorința poporului. Poporul adecă, dacă va dori să-și aleagă deputat național, poftescă! De va vrea socialist, bine! Cu un cuvânt poate să aleagă de care el do-
rește:

Legea nouă va respecta deci voința poporului.

Alta e însă întrebarea, că oare cei trimiși de popor, vor fi plăcuți celor sus puși.

Dacă, adecă alesul va fi agitator, nu poate fi primit în parlamentul ungar. Poate însă fi ales. Și poporului îi stă în liberă voie, să-l aleagă și de o sută de ori, dacă cei sus puși nu-l vor primi în casa țării de o sută de ori.

N'aveți deci de ce să vă temeți!

Alegerile din Timiș.

În lupta electorală ce s'a încheiat, alegerile din Timiș atrag asupra lor într'un mod osebit atenția generală a publicului românesc. Și cu drept cuvânt, căci rezultatele obținute aici, cumpănesc aproape cu rezultatele reale obținute mai ales în cele trei comitate Arad, Caraș și Hunedoara.

Cinci candidați naționaliști au luptat aici o luptă, care se va înscrie de sigur într'una din cele mai frumoase și care ne îndreptățește la cele mai bune speranțe.

Căci între ce împrejurări s'a dat aceasta luptă?

Puternica manifestare a sentimentului național, care pare a aici cu desăvârșire atrofiată, o izbucnit ca din pământ.

Lupta națională în comitatul Timiș, n'are nici un trecut. Nici în comună, nici în comitat, partidul național român n'a fost aici în stare să se afirme și conștiința națională se crede a aici aproape în primejdie. O administrație fără seamăn de brutală și de despotică, care și-a dat mâna cu ceata mare de oligarhi, cari stăpănesc aici cu averea și cu banii, au înăbușit orice mișcare, au suprimat orice convingere și decenii întregi au adus, prin mijloacele imorale de care au uzat, cea mai grozavă pustiire în suflete, cea mai oribilă corupție. Luptele electorale erau vestite aici în țeara întreagă. În cercul Rittberg de pildă, unde alegătorii români sunt în majoritate, un candidat a cheltuit la o alegere peste 100.000 de florini bani, iar beuturile țineau cu lunile și cu săptămânile. Despre actualul posesor al mandatului din Rittberg, un bogătan («végzett földesur» cum se zice unguv) cu numele Csepreghy, și copiii din sat își știu spune, cât îl costă «încerderea» cercului.

De sigur este o practică electorală de care uzează aproape în toate părțile cei ce în chipul acesta și-au cucerit majoritățile parlamentare, nicăiri însă mișeliile, ticăloșiile și corupția n-au atins înălțimile din Timiș. Adevărat că și-au avut aceste și partea lor bună: nicăiri bancruta materială a nemeșilor, fără alt titlu decât cel de candidat de deputat, n'a fost și nu e mai completă ca aici. Și, bun e Dumnezeu, și politica de activitate a Românilor: ceea ce nu s'a putut ajunge pe cale normală și cinstită, deposedarea acestor venetici, dușmani de moarte ai poporului nostru, se va face ea cu încetul prin alegeri de deputați.

Stăruință numai și cuminenție, în felul acesta noi Românii și atunci învingem, când pierdem lupta. Este în aceasta o răsunare a ordinii morale și a dreptății împotriva cărora se poate susține meșteșugit starea actuală de lucruri.

Mai mult însă decât împrejurarea aceasta, căderea candidaților noștri a fost pricinuită de volnicile fără seamăn ale administrației comitatului. Volnicii, cari de pildă în comitatul Aradului nici nu se cunosc. Aici judicatura curială n'a impus nimăruia nici un respect. Candidații Români au fost pe alocurea opriți prin gendarmi să și între în comune.

Fibiraie, notarii comunali și alți slujbași făceau serviciile de corteși, strângeau alegătorii și-i prindeau cu jandarmi, terorizau și brutalizau în modul cel mai frivol. În multe locuri a fost amenințat și candidatul cu deținere.

Aici legea, nu ți-a oferit nici o garanță, totul e străbătut de acest spirit corupt, dela vice-

span până la notar, toți solidari și înțelegi să împedecă reușita naționaliștilor cu orice preț.

În astfel de împrejurări, izbânda a fost împedecată de obstacole elementare.

Este însă de datoria deputaților naționaliști să aducă infamiile acestea și în incinta parlamentului. În comitatul acesta este o atmosferă atât de viciată, în cât oamenii aceștia și-au pierdut ori ce simț de drept și dreptate. Citim în ziarele din Timișoara, că în congregația de eri a comitatului protopopul Pepa a adresat o interpelare vicișpanului în afacerea acestor ticăloșii administrative. Din răspunsul și vociferările, cu cari a fost întrerupt vorbitorul român ne putem convinge, că din oamenii de acolo a perit orice simț de cinste politică. Ei toți au aprobat volnicile împotriva cărora, când aceste îi infestau pe dâșii, au adus lege, ba mai mult, unii au împins nerușinarea spunându-o verde, că *chiar dacă s'a călcat legea bine s'a făcut, dacă s'a făcut contra noastră*. Atâta cinism nu se poate, de cât în o societate coruptă până în măduva ei.

Ei bine trebuie desvâliți și demascați acești oameni acolo în fața țării, înaintea stăpânilor lor, cari își bat pieptul cu alegeri libere, dar cari prin slugile lor au făcut ticăloșii, de cari nu credem, că n-ar roși chiar Bánffy.

Ministrul de interne, contele Andrassy, trebuie pus față 'n față cu instrumentele sale din comitatul Timiș. Acolo să se constate adevărul și să se facă pusderii legenda alegerilor libere, făcute de cei mai primejdioși cameleoni din câți a avut la cârmă nenorocita aceasta țeară.

Instalarea fișpanului din Arad e fixată pe 15 l. c., fiind pe ziua aceasta convocată congregațiune extraordinară. Din privilegiul acesta va avea loc și un banchet, pentru care după cât știm circulă deja liste de participare.

Membrii români ai congregației nu vor lua însă parte la nici una dintre festivitățile instalării.

Mandatul din Arad. Nu mai știu bunii patrioți din loc, pe cine să pună urmaș în locul lui Barabás, care a rămas pe lângă mandatul din Pesta, rămânând în Arad numai cu sufletul. Și candidează, tot candidează, dar dintre toți aspiranții de până acum nu se pare nici unul a fi vrednic urmaș al lui Barabás, care cu atâta sfințenie și curățenie a reprezentat orașul Arad în casa țării!

Și li-e frică marilor patrioți să nu ajungă mandatul în mâna unui bărbat afară de partidul independent.

În fața acestei temeri o foaie din loc își exprimă părerea, ca decât să ajungă la mandat un astfel de bărbat, mai bine să se războiască doi independenți unul contra altuia.

Iți trebuie mai bună soluție?

Situația politică.

Era făcut planul, ca în zilele acestea ministrul prezident să plece la Viena, pentru a raporta M. Sale despre rezultatul noilor alegeri. Lucrurile s'au schimbat, de oarece ministrul prezident austriac, Hohenlohe sosește azi, Joi, la Budapesta.

Ministru prezident ungar va da în onoarea lui prânz, la care afară de Hohenlohe vor lua parte toți membrii cabinetului maghiar.

Partidele întovărășite de odinioară, înainte de deschiderea dietei vor ține sfat, în care vor declara, că *coalitia va rămânea și pe*

mai de parte. Comitetul diriguitor din trecut va fi absolvat și ales altul cu nou prezident, vice-prezidenți și notari.

Secretarul de stat dela ministerul afacerilor din lăuntru, Selley Sándor și-a cerut pensionarea, ce i-s-a și acordat.

Guvernul și-a satorit programul referitor la activitatea din dietă. Se va discuta prima dată asupra *îndemnătății*, apoi asupra *asentărilor*.

Nu s'a hotărât însă, când se între crucii sub arme.

Despre ajutorul, ce voiau să-l dea rezerviștilor, nu se mai vorbește.

În ultimul consiliu de ministri s'au făcut noi numiri de fișpani, pentru comitatul Heves, Dobrișin și Hajdu.

GINE FACE LEGILE ?

De nenumărate ori auzim pe poporul nostru zicând, că legea asta și asta nu e bună, că asta ar trebui așa și așa. Dar de aceea puțin își aduc aminte și știu, nu voiesc să înțeleagă, că legile le facem noi oamenii, în înțelegere cu regele. Nu se poate însă ca noi toți să ne adunăm la sfat în casa țării. Pentru aceea legea dispune, ca să alegem din sinul nostru pe astfel de bărbați înțelepți, cari în numele nostru să se adune apoi în casa deputaților, în casa țării (în Budapesta) și acolo în numele nostru să voteze numai pentru astfel de legi, cari sunt în interesul și spre binele nostru. Astfel de oameni aleși de noi, să numesc deputați sau ablegați.

Așadară dela noi, dela votul nostru atama fertctrea ori nefertctrea noastră. Și fericirea noastră numai așa o putem aștepta, dacă în casa deputaților vom trimite respective vom alege bărbați de neamul nostru.

Numai bărbați din neamul nostru, înțeleg și știu mai bine durerile și suspinurile noastre, numai ei vor ascultă plângerile noastre, și numai ei vor vorbi și vor apăra dreptul nostru acolo în casa țării.

Bihorul este locuit de o majoritate absolută de români. Și ce români? Niște români lăpădați de Dumnezeu, nește români, pe cari îi poți cumpăra cu țuică (rachiu) (toată onoarea excepțiilor).

Alegerile de deputați dietali aici în Bihor s'au terminat. Și cu ce rezultat? Din 5 candidați români spre rușinea românilor celor lăpădați și cumpărați cu țuică, au căzut toți cinci.

Veți mai cuteză voi lăpădaților și cumpărați cu țuică să mai ziceți și de acum înainte, că legile sunt rele? Și veți mai cuteză a zice, că treburile voastre merg rău? Așa ceva să nu mai cutezați a zice, ci răbdați, căci voi înșivă vă câștigați răul și nefericirea. Căci cum și de unde puteți voi lăpădaților și cumpărați cu țuică aștepta bine și fericire, când votul vostru l-ați dat pentru jidani și nu l-ați dat pentru un Dr. Popp Coriolan, Dr. Lazar, Dr. Ciordaș, bărbați de frunte eșiți din neamul nostru!

E lucru știut, si a fost de cându-i lumea, că jidanul tot cătră jidan a tras, unгурul cătră unгур. Așadară voi întunecaților cari v'ați dat votul pentru jidani cum așteptați voi, ca acei jidani să lucre, să se lupte pentru binele și fericirea voastră? Voi sunteți de răsul lumii și până ce nu vă veți încuminti, bine și fericire să nu așteptați!

Dacă până acuma n'ați știut, că binele și fericirea voastră dela votul vostru atârână, să știți în viitor. Și în viitor să vă dați votul pentru bărbații eșiți din neamul vostru și o să vedeți, că treburile voastre se vor întoarce spre bine și spre fericirea voastră.

Și acuma cătră tine mă întorc Tatăl nostru carele ești în ceriuri și cu umilință mă rog Ție prea bunule întoarce-Ți fața Ta și cătră poporul român cel lăpădat până acuma din Bihor și-l luminează; dă-i bunule minte și credință, ca în viitor să meargă și el pe calea mântuirii.

Miersig, la 5 Mai 1906. *Iulian Paguba*
învățător.

Invățătorul și rolul său social.

De ISIDOR IEȘAN.

II.

Astfel fiind împrejurările, cine mai poate să se îndoiască de bunele rezultate, ce le vor aduce cercurile înființate de membrii corpului didactic?

Scopul urmărit de aceste cercuri nu poate fi, de cât binele școlii și concordia conducătorilor ei.

Dar să privim acum pe învățătorul din punct de vedere etic-național și să ne punem întrebarea îndreptățită, care este misiunea principală a unui învățător român? Este oare misiunea lui numai de a instrui, de a învăța și nu de a educa, de a crește? Cea mai mare parte din învățătorimea noastră de azi nu își dă bine seama de adevărata sa misiune pentru poporul român, și crede, că el și-a împlinit datoria sa, dacă a băgat în caput generațiunii tinere cât de multe noțiuni și idei, fie ele și nefirești, nepotrivite de etatea și rassa lui, uitând cu totul de educațiune, de om, ce formează baza unei generațiuni conștiente de sine, viguroase și energice și numai puțin sunt pătrunși de convingerea rațională, că mai cu seamă educațiunii și nu instrucțiunii favorizează programul și scopul său adevărat de activitate.

Misiunea adevărată a unui învățător român pentru timpurile de azi nu e atâta a instrui, ci a crește, căci nu instrucțiunea nobilitează, întărește pe om în moravuri bune, în caractere mari și puternice, nu instrucțiunea e ceea ce dă putere și conștiința de sine în lupta etnică ce avem de a o purta cu atâtea popoare, ci creșterea adevărată și aceasta se face mai cu seamă prin intuițiune, prin modele mari istorice sau prezente, prin exemple viețuitoare existente, prin mediul, în care trăim, de unde le deprindem toate, deci dară prin o contemplațiune profundă.

Cătră alegătorii români!

Suntem tocmai pe vremea, când în înțeleșul legii, se pot face reclamele cu privire la rectificarea listelor electorale pe anul 1907. Legea hotărăște adică:

Comitetul central trebuie să-și înceapă lucrările sale pentru compunerea listelor alegătorilor cel mult în 15 Aprilie și are să le termine cel mult până la 1 Maiu.

Listele electorale, precum și consemnarea celor scoși din lista anului trecut, se trimit fiecărei comune mari și fiecărui notariat cercual, pentru a fi pusă la vederea publică dela 5 Maiu până la 25 Maiu.

Reclamele se pot face însă numai până la 15 Maiu, iar dela 15

până la 25 Maiu, se primesc observări asupra acestor reclame.

Publicăm mai la vale dispozițiunile amănunțite ale legii, cu privire la rectificarea acestor liste.

Aci atragem numai atențiunea alegătorilor și în deosebi a cărturarilor, dar mai ales a foștilor candidați ai partidului nostru, — punând în sarcina acestora mai ales îngrijirea de cercul în care au fost candidați, — că este de o colosală însemnătate pentru noi felul, în care se vor confecționa de astădată listele electorale. Nici un Român cu îndreptățire la vot nu este iertat să rămâie din listă.

Căci dreptul câștigat acuma după toate probabilitățile va suna nu numai pe un an, ci pe toată viața alegătorului. Nu se știe în ce formă și cu ce restrângeri are guvernul acesta de gând să facă legea electorală, una e însă sigur, că cei ce vor fi în posesiunea dreptului de alegător, nu vor mai putea fi scoși, nici atunci, când n'ar întruni condițiunile, ce va cere legea nouă dela alegător. Iată de ce, nu-i permis să rămâie nici un elector român din liste și din contră să se bage bine de seamă să nu fie luați în liste străini, cari n'au îndreptățirea la vot

Noi am pierdut și în lupta trecută vre-o două cercuri numai pentru ușurătatea, că nu ne-am îngrijit de listele electorale. De data aceasta am plăti și mai scump nepăsarea, căci ar fi a perde pentru totdeauna sute și mii de voturi, cari poate de astădată într'adins vor fi lăsate de adorabila noastră administrație.

Facem deci apelul acesta la vreme și stabilim deodată și rezponsabilitățile morale, față de voi aceia, pe cari îl privește, că sat de sat să se îngrijească oamenii de listele pe anul 1907.

Pentru alegătorii români.

Listele interimale și reclamările, excepțiunile contra lor.

Comitetul central trebuie să-și înceapă lucrările sale pentru compunerea listelor alegătorilor cel mult în 15 Aprilie și are să le termineze cel mult până la 1 Maiu.

Listele interimale precum și consemnarea celor scoși din lista anului trecut se trimit fiecărei comune mari și fiecărui notariat cercual, pentru a fi pusă la vederea publică dela 5 Maiu până la 25 Maiu.

Expunerea listelor la vederea publică trebuie să se anunțe și publice în modul obicinuit în fiecare comună cel mult până la 5 Maiu. Antistiile comunale și notarii cercuali sunt datori a ține listele la vederea publică dela 8—12 ore a. m. iar dela 2—6 d. m. a le predă pentru copierea celui care o dorește aceasta.

Apelata la Curie.

Aceia, asupra căror reclame, excepțiuni ori observări comitetul central a adus hotărîre, dela punerea spre vederea publică, iar cei căror hotărîrile s'au înmanuat dela ziua primă în 10 zile pot apela la Curie.

Apelata se adresează cătră Curia reg. și trebuie înaintată președintelui comitetului central (viceșpanul, în orașe municipale: Primarul).

Apelata se face în scris, și se pot alătură dovezi noi.

Cine nu știe cum să facă apelatele, să ne scrie și-i vom trimite un formular.

Reclame (plânsori) se pot face:

- pentru înscriere greșită (scrierea numelui, etății, ocupațiunei greșite etc.)
- pentru neînscrierea în listă deși respectivul are drept,
- pentru înscrierea a celui fără drept electoral,
- pentru neexpunerea la vederea publică în timpul, locul și modul arătat de lege.

Deoarece s'au întâmplat cazuri că Curia a tras

la îndoială identitatea reclamanților, va fi bine ca reclamele și excepțiunile să fie subscrise înaintea antistiei comunale, care are să adeverească pe act identitatea persoanelor.

Reclamele, excepțiunile și observările se pot face numai în scris, adresate comitetului central și sunt a se înainta la antistia comunei respective (la notariatul respectiv) în contra listei căreia se fac reclamele, etc.

Intr'o hârtie se pot face mai multe reclamări și excepțiuni, observări însă numai separat se primesc.

Ce privește persoana sa proprie, fiecare are dreptul de a reclama.

Afară de aceasta tot acela care este luat deja în lista cutăreiva comune, are dreptul a reclama asupra ori cărei greșeli sau lăsări afară, precum și în contra ori cărei înscrieri nedrepte în lista aceleiași comune.

Comitetul central e dator a hotărî asupra reclamelor, excepțiunilor și observărilor cel mult dela 1—20 Iulie

Hotărîrile se pun la vedere publică și se anunță în modul mai sus indicat dela 20—30 Iulie și și manuează celor, a căror reclame s'au respins și celor cari în urma excepțiunilor au fost ștersi.

Reclamele pentru neînscrierea sau eliminarea pe nedrept a cuiva din listă precum și excepțiunile contra înscrierii ilegale a cuiva, sunt a se înainta dela 5—15 Maiu, iar observările asupra acestor reclame și excepțiuni se primesc dela 16 până la 25 Maiu.

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul Cocota. Un fruntaș econom din Cerneghiza ne trimite următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune! Cu durere și cu părere de rău vin a vă ruga să binevoiți să dați loc și la aceste rânduri triste și dureroase ce s'au întâmplat în cercul Orșfalva.

Comuna noastră este curat comună românească sunt și două voturi șvăbești și un jidan și voturi le mulțumim din tot sufletul și rugăm pe bunul D-zeu să le dăruia viață îndelungată ca să mai poată lupta pentru neamul nostru, dar am uitat să spu că avem și doi învățători unul cu numele Pavel Ludae — Dumnezeu să-i dăruiască și lui sănătate căci a obosit mult pentru cauza noastră națională — iar celalalt cu numele Stefan Crețiu sau mai bine cum se scrie dânsul Kreczu István și dumnealui a fost cu picioarele între români iar cu gândul tare departe de frații lui și de poporul lui, căci când am mers la votare cu preoții în frunte, dumniului s'a tras, și nu a voit să voteze cu noi, dar i-am văzut gândul lui de acasă, căci nici n'a voit să vină cu noi, ci a mers cu alți renegați și vânzători de neam ca dumnealui. Destul de rău și rușine să-i fie, unui învățător ca și dânsul, căci n'a voit să asculte de preoți, și de poporul lui care îl hrănește pe el, ci a zis că trebuie să voteze cu dl Notari. Da trebuie să voteze cu domnul notar, căci lasă școala și se duce la notar în cancelarie și-i ajută de scris și apoi și domnia lui a văzut ce face dl notar apoi de, trebuie să facă și dânsul căci dl notar îl ține nu poporul. Să vedem acum și pe celalalt rătăciți care s'au făcut coadă de topor. Mai întâi luăm pe dl primar și pe casar și jurat și să-i întrebăm pe dânsii oare cine i-au ales pe dumnealor, nu poporul român?

Afară de aceștia am mai avut niște uscături, să le spunem numele să-i cunoască și alții și anume: Iota Micșa acesta un sătos după chinejie Nicolae Boldoviane, un altul flămânzind după chinejie, care încă ar vrea să fie domn mare. Dar aceștia fie siguri, că numai dela frații lor în rătăcire pot aștepta sprigin și adică dela domnul birtași Țuna Mitru și Ionică Mariși cel cu știință multă și Zanfir Jichin. Iotia Iosim poate o fi căpătat coroana pe care a dorit-o, căci a zis că mai bine ar fi să capete o coroană decât să-și dea votul în cinste. Dar pe luva Jurji îl lăsăm să-racu că el pe un deți de rachiu își vinde și capul. Dar cum să nu-l deie pe o halbă de bere! Pe Dila Popovici și pe Jiva Ion nu-i putem trece cu vederea, că și ei pe un papricaș și o halbă de bere, ca și celalalt rușinați și-au vândut dreptul cel mai sfânt al lor. Fie tot de ocară neamului, căci și-au dat votul pe beuturi. Să nu gândească doar, că nime nu i-au văzut Duminecă seara la birturi bând prețul vânzării de neam.

Din cercul Pecichei. Ni-se scrie: Din incidentul alegerii de deputat în cercul electoral Pecica: s'a aflat un român în Semlac, care nu numai că a contribuit cu votul său la tabăra contrară noauă, ci și-a forțat toate puterile să desbina și pe alții de cătră steagul național — ceea ce însă nu i-a succes, căci a rămas singur ca un nemernic — iar românii toți până la unul s'au grupat pe lângă candidatul național. Pe un astfel de român trebuie înfierat, ca să-l cunoască lumea.

Acest nefericit este preotul gr.-cat. din Semlac, cu numele Brád Demeter, care ni-a făcut neamul de rușine.

Un alegător de deputat.

Din cercul Sasca. Primum următoarele:

Stimate domnule redactor!

Deși alegerea în cercul Sasca s'a săvârșit în ziua de 30 Aprilie, cu izbânda steagului național, alegându-se dl Dr. Aurel Novac cu o majoritate de 267 voturi, totuș cred, că — deoarece alegerile dietale din țeară încă nu sunt sfârșite — este de actualitate a publica mai pe larg cele precizate în comuna noastră Ciuchiciu, din incidentul alegerilor dietale, ca să vadă lumea, că mult lăudata libertate din Ungaria e numai o minciună căci una se hotărăște prin ordinațiuni și alta să face în faptă, de cătră slujbașii administrației.

În ziua de 25 Aprilie candidatul oficios — românul prăpădit — Dr. George Alexics vine în comună, ca să-și spună înaintea alegătorilor vorbirea de program pe la orele 3 d. m.

Încă în presara zilei au fost adunați la casa comunală 11 gendarmi, — cari se prevedea — că vor avea o chemare extraordinară de împlinit.

Când mai sus numitul domn candidat a intrat în comună, a fost întâmpinat cu »Trăiască Aurel Novac« și când la casa notarială voia să-și înceapă vorbirea nu putea ajunge la cuvânt, căci poporul neconținut îl întrerupea cu »să trăiască Aurel Novac«.

Văzând aceasta faimosul nostru notariu Mina Nemoján, dă ordin gendarmilor, ca cu forța să împrăștie mulțimea, care strigă »Novac« iară gendarmii sar ca niște lei asupra oamenilor și fără cruțare îi lovesc cu paturile puștii, alungându-i pe uliți.

Dar par'că nici cerul n'a voit a-i ascultă vorbirea dlui candidat, căci pe neașteptate aduce Dumnezeu o furtună cu ploae și praf de pulbere încât nime n'a mai rămas pe lângă dl candidat, iară oamenii fugind de furtună strigau »Novac!« »Novac!«

După potolirea furtunii totuși se adunară puțini oameni aduși anume, când dl candidat își începe

vorbirea carea neconținut a fost întreruptă de economul Ioan Stoica zicând, cumcă »d'acestea mai mulți le-au făgăduit lor, dar nici unul n'a împlinit«.

Se vede că poporul și-a pierdut încrederea în oameni necunoscuți și e mirare, cum se mai arată astfel de oameni între popor, cerând spriginul lui.

Dar și economul acesta și-a luat pedeapsa, că a îndrăznit a polemiza cu candidatul, căci seara până la sânge a fost bătut de gendarmi în drumul mare, iară ziua au mai fost deținuți la porunca notariului Nemoján juratul comunal Ioan Dragoi și fiul, căci acest notar, carele de 26 de ani mănâncă dela noi pâne românească, nu se genează publice a strigă cătră gendarmi: »csukják be azt az embert.«

Zilele următoare în comuna noastră a fost adevărată stare de asediu, căci nu era ertat oamenilor a vorbi pe uliță 2 cu 2, chiar nici dinaintea casei proprii nu-i lăsau, să șadă la uliță, cine cutează să strige »Novac« acela momentan era lovit de gendarmi, ori deținut.

Preotul nostru din uliță a fost luat de gendarmi, bătut cu palme, legat și deținut, apoi dețineri preste dețineri, numai ca să terorizeze alegătorii.

În ziua de alegere (30 Aprilie) nici trăsurile destinate pentru ducerea alegătorilor nu le lăsau în uliță să se pună alegătorii în ele, așa că au fost siliți a se aduna pe izlazul comunei alegătorii, iar comerciantul I. Lăpădat de două ori a fost oprit de gendarmi în drumul său cătră Sasca și amenințat cu deținerea, sub pretext, că ar fi împedecat alegătorii la Sasca.

Poporul însă la aplicarea astor fel de măsuri draconice, s'a revoltat în internul seu și urmarea fu că cu partida Novac a votat 46 voturi, iară cu partida Alexics numai 7 voturi.

Să mai zică cineva, cumcă alegerile dietale n'au fost libere?!
El.

Din Sasca-montană primim o corespondență, în care ni-se arată ce slab s'au purtat Românii acolo la alegerile din urmă. Din Sasca abia unul a votat dintre locuitori pe steagul național. Ceilalți toți au căzut în ispită. Nu-i publicăm acum cu numele spre a nu-i face de ocară și în nădejde că se vor îndrepta spre viitor.

Expozițiunea generală română.

Sibiu, 3 Maiu n. 1906

AVIS!

Deoarece Expozițiunea generală română din București se va inaugura în timp apropiat, sub-

scrisul delegat al comisariatului general voiu expedia toate obiectele adunate în Ungaria pentru partea etnografică a Expozițiunii române în 11 Maiu st. n. dela Sibiu la București spre a le așeza acolo în Pavilionul construit anume pentru adăpostirea lor.

Rog prin urmare toate acele corporațiuni și persoane cari doresc a participa ca Exposanți și nu au expediat până acum obiectele ce doresc a expune, să binevoiască a-mi trimite obiectele de expus cel mult până la 10 Maiu n. a. c. la Sibiu spre a le putea transporta la București în vagonul închiriat pentru acest scop.

Pentru locul ce vor ocupa aceste obiecte în Pavilion nu este a se plăti nici o taxă.

Obiectele cari nu s'ar putea expedia până la această dată, sunt a se trimite la adresa dlui Comisar General Dr. C. I. Istrati deadreptul la București. Pentru asemenea expedițiuni însă toate cheltuețile de transport și vamă privesc exclusiv pe trimițători, și direcțiunea Pavilionului primește angajamentul de a expune obiectele întârziate numai încât va dispune locul necesar.

Cu această ocaziune îmi iau voie a atrage atențiunea publicului român la împrejurarea, că Guvernul român a luat dispozițiuni, ca vizitatorii expozițiunii să poată intra în timpul dela 1/14 Maiu până la 1/14 Noemvrie a. c. fără pașaport. De asemenea și dl Ministru ungar de interne, prin ordinațiunea sa Nr. 14736/1906, doring a înlesni vizitarea Expozițiunii, a dispus ca vizitatorii acesteia să poată reîntra în Ungaria fără pașaport.

Ce privește călătoria cu preț redus pe căile ferate române, voiu îngriji ca îndată-ce locurile competente vor lua dispozițiuni în această privință, — acestea să se publice în organele presei române din țară.

Delegatul Comisariatului General:

Dr. C. Diaconovich.

Din România.

Familia princiară la Varna. Familia princiară a făcut erii o vizită A. S. R. Principelui Ferdinand al Bulgariei, la Varna.

Vaporul »Regele Carol« a sosit la Euxinograd la orele 12 și jumătate, și a fost întâmpinat de crucișătorul bulgar Nadejda.

Îndată după oprirea vasului românesc o șalupă cu abor a pornit dela țarm, cu Principele Bulgariei, Principele moștenitor Boris, și suita compusă din mai mulți generali.

Intrevederea a fost foarte cordială.

Dela vapor Principii au pornit la palat dela

MAMA ȘI FATA...

— Romanță. —

«Ileano, fata mamii
Ce bocești tu, ziua toată?
Mergi la joc în curtea popii
Doar' tu ești încă surată!»

«Părul tău e lung și negru
Ți-l presară cu vre-o floare.
Pune-ți crin pe piept și du-te
Doar' și tu ești fată mare...»

«Brațele îți sunt firave
Bune să cuprinzi în ele
Trup de fecioraș suptire...
Și cere să-ți dea mărgele!»...

Ileana lăcrămează
Și bocește în năframă:
«Nu mă duc în curtea popii,
Nu mă duc la horă, mamă.»

«Dar' m-aș duce, tot m-aș duce,
După dragul vieții mele...
Și l-aș stringe 'n brațe tare,
Ca să-mi dea să port, mărgele...»

«Du-te!... Unde-i mult doritul?
Spune-mi drago, Ileană?...»
— Fata cu 'n deget arată
La mormântul din poiană...»

Emil Isac.

Suflete naive.

— Maizeroy. —

Odăile noastre erau despărțite numai prin un părete subțire, și astfel am profitat de ocaziune să ne spunem unul altuia declarații de dragoste.

O lovitură, în părete, slabă, ca o șoaptă, însemna: Mă iubești?

Doă lovituri mai tari: Mă dorești?
Trei lovituri: Te iubesc, cum nu pot a-ți spune.

O sgărietură înseamnă: Sunt supărat. Dacă dădeam cu pumnul în părete înseamnă: Sunt al tău!

De multe-ori minute întregi nu răspundeam semnelor lui, îl lăsam să se supere, să desnădăjduiască și să se obosească în lovituri.

Atunci trăgeam plapoma pe cap să nu-mi audă râsul de fericire. Într'o noapte tatăl meu, care se culcase mai de timpuriu zice:

— Nebunul acesta de Bourjade, vecinul nostru bate cue în păreți noaptea!

Locuim în apropierea mănăstirei Secr -Coeur, în etagiul al șaselea, învățam cusutul în strada Rochechouart.

Împreună ne suiam și ne coboram pe trepte, și ne îmbrățișam și sărutam, și am pus vot, că îndată ce vom fi mari vom spune, că trăim unul pentru altul.

La ziua onomastică a mea am primit dela el un inel mic de argint. Ne-am fotografiat în un tablou: mână 'n mână.

Dar aceasta fericire n'a fost de lungă durată. Scumpul meu Emil, care până atunci era vesel și zburdalnic a devenit posomorit și melancolic.

Timp îndelungat nu mi-a mărturisit ce-l doare, dar în sfârșit totuși.

Prietenii lui îl supărau. L'au întrebat, că voește să facă din mine păpușe. N'are nici un rost atâta să aștepti, dacă în adevăr iubirea e prea sinceră și nefățărită, dupăcum se zice că avem unul pentru altul.

Ochii lui plini de milă, rugător priveau spre mine și cu brațele lui m'au strâns la sânu-i. Fața și buzele-i ardeau ca focul. Și-n glas tremurător îmi zise:

— Da? Spune! Da?

— Eram zăpăcită.

— Da, da... îngânai, tot atât de confuză, ca și el. Și 'n bucuria lui așa strigase, că m'am spăriat însuși eu.

— Ingerașul meu... tu scump puiul meu... și ne-am hotărât, câteva săptămâni să trăim numai retrași, vom pune la o parte banii, ce-i vom câștiga și în o zi de Duminecă după obiceiul oamenilor bogați, vom călători până la Dieppe.

Spre nenorocirea mea, eu n'am putut economisi atât, cât el, cerșitorilor și atunci le împărțeam bani, iar Dumineca nu puteam face să nu cumpăr câte un buchet de flori. Și când a sosit ziua de călătorie — buzunarul meu era tot așa de gol, ca mai nainte.

N'am voit însă să ne abatem dela programul nostru. Sara ne-am făcut socoteala, și-am văzut că Emil are bani în deajuns, pentru călătorie și pentru celelalte cheltuieli de drum. Dacă cu trenul de dimineață vom călători. Am și plecat.

Nici odată nu voi uită aceea Duminecă atât de senină.

Euxinograd, reședința de vară a Principelui Bulgariei, unde a avut loc un dejun intim.

După dejun, principii au vizitat în trăsuri împrejurimile și malul mării.

Apoi principii s'au întors pe vaporul »Regele Carol«, care a plecat la orele 7 seara spre Constanța, unde a sosit la orele 1 noaptea.

Principele Ferdinand al Bulgariei va înapoia vizita Familiei noastre Princiare, în cursul acestei veri, la Sinaia.

*

AA. LL. RR. Principii moștenitori vor pleca din Constanța astă-noapte Luni la ora 1 și 5 m. și vor sosi în halta Cotroceni mâine Marți dimineața la orele 6 și 5 m. AA. LL. RR. vor descinde din tren la orele 8.

*

Ateneul român din Dorohoiu, prin subscripție publică, a ridicat un bust în acest oraș pe piața Palatului administrativ, în memoria mult regretatului V. A. Urechia, fost ministru, profesor universitar, membru al Academiei Române, președinte de onoare al acestui Ateneu.

Solemnitatea dezvălirii bustului va avea loc Duminecă în 30 Aprilie a. c.

NOUTĂȚI.

ARAD, 9 Mai 1906.

— **In atențiunea învățătorilor.** Precum se știe în luna Iunie-Iulie se arangiază la seminarul diecezan din Arad un curs de șase săptămâni pentru învățătorii aplicați fără cvalificațiune. Terminul ultim de însinuare la *Conzistorul din Arad este 15 Mai*, petițiile întrate ulterior nu se vor lua în conziderare. Dacă până în 15 Mai nu se va însinua numărul minimal de 30 ascultători atunci cursul nu se va ține și fața de învățătorii fără cvalificațiune, cari au omis aceasta ocaziune de a se cvalifica, se vor lua demersurile pentru scoaterea din posturile învățătoresți ocupate de dânșii până acum fără cvalificațiunea învățătorescă.

— **Concertul Corfescu.** Duminecă 13 Mai st. n. a. c. va fi o adevărată serbătoare artistică pentru publicul nostru. Celebrul baritonist *Corfescu* cunoscut și iubit atât în țară cât și în străinătate, venind acum din

Cluj unde a avut succese strălucite cântând cu «opera» de acolo 10 reprezentațiuni extraordinare, va da în aceea seară un «mare concert» cu un program ales, format din compozițiunile celor mai celebri maestri, interpretate într'un mod superior de vocea clară și voluminoasă cu care natura l-a înzestrat, cucerind întreg auditorul prin interpretațiunea sa de maestru desăvârșit în arta cântului.

Ziarele străine sunt pline de laude la adresa artistului nostru, care a fost admirat în Italia, Austria, Ungaria, Rusia, etc. etc.

Pe lângă baritonistul Corfescu care este un artist atât de superior, vom avea ocaziunea să ascultăm și pe doamna Maria Corfescu care ca eleva celebrului bariton, va interpreta cu o voce dulce și cristalină de soprano mai multe doine românești și duette.

Așa dar publicul nostru doritor de artă, va avea ocaziunea atât de rară, să poată gusta din deliciaele unei muzici superioare, atât clasică cât și națională, interpretate într'un mod desăvârșit.

Biletele se pot cumpăra la librăria «Klein» vis-à-vis de Teatru, iar începutul concertului va fi seara la 8 ore.

— **Oaspele regelui.** Din Viena se telefonează că Marți la orele opt a sosit acolo prințul Ede Koburg-Gotha, pentru a face vizită regelui. La gară a fost primit de M. Sa. Domnitorul l'a primit foarte ospital, i-a întins mâna, și prințul a voit s'o sărute, dar M. Sa nu l'a lăsat. De aici între aplausele frenetice ale publicului adunat s'au dus spre Hofburg.

— **Mișelii jandmeresti în Cinteiu.** Eri au fost oameni din Cinteiu la redacțiunea noastră povestind lucruri cu adevărat revoltătoare despre atrocitățile jandarmilor în comuna Cinteiu. Douăzeci de jandarmi țin în sat adevărată închiziție cu oamenii, pe cari îi bat și-i maltratează într'un chip de necrezut. Un țaran fruntaș din comună plângând ne povestea, cum pe dânșul, om bătrân l-au lovit și palmuit jandarmii, cari vreau să dovedească, că alegătorii lui Russu Șirianu vreau să se răsbune asupra celor ce au votat cu Lázár Zoárd.

Adevărul în afacere e, că satul întreg îl batjocorește și-i huiduește pe cei ce s'au vândut, iar jandarmii, așa se vede, sunt trimiși ca să le dea acestora satisfacție. Oamenii cari au venit azi la redacție, erau bieții așa de înfricați, încât ziceau că nici nu se mai duc acasă, unde-i așteaptă jandarmi, ci se duc la judecătoria să se dea arestați de bunăvoie, dacă sunt cu ceva vinovați.

Azi a intervenit în afacerea aceasta, deputatul național *Dr. Stefan C. Pop*, care a cerut vicecomitetului revocarea jandarmilor. Dl Dr. Stefan Pop va interveni și la ministrul-președinte în chestia acestei ticăloșii.

— **Expoziție românească în Sibiu.** Din incidentul sărbătorilor pentru sfințirea catedralei profesorul D. Comșa va prezenta p. t. publicului colecțiile sale, în pavilionul de patinaj, strada Schewis, lângă «Gesellschaftshaus», aranjând o expoziție de ornamentica industriei casnice. Expoziția va cuprinde:

O colecție de scule de lemn încrestate, albume cu modele originale de cusături, de țesături colorate și de pânze, porturi întregi, colecții de rufărie și de țesături, o colecție de vase de lut și alta de ouă încondeiate, modele, desemnuri, fotografii, etc. în total 2000 piese.

Expoziția va stă deschisă, cu începere de Sâmbătă în 12 Maiu st. n. dela 7 ore dimineața și până la 6 și jumătate ore seara. Bilete de intrare se vând la cassa expoziției.

— **Loteria Expoziției.** Conziliul de ministri a aprobat convenția încheiată între d. dr. Istrati și un consorțiu de bancheri pentru organizarea unei loterii a expoziției.

Vor fi două trageri, în valoare totală de 250.000 lei. Intâia tragere se va face la 10 Iulie, iar a doua la 10 Octomvrie. Numărul câștigurilor va fi de aproape 3000, cele mai mari câștiguri fiind două de câte 50 mii lei.

— **Onomastica Reginei Elisabeta.** Cetim în ziarele de dincolo: Luni, în 24 Aprilie, Sf. Elisabeta, M. S. Regina și-a sărbătorit ziua onomastică.

Un Te-Deum a fost oficiat la Mitropolie, iar Capitala a fost împodobită cu drapele.

Servicii religioase a fost de asemenea oficiate în toată țara.

— **Crucea.** Din lupta Americanilor cu Indieni se povestește următorul episod interesant.

Lângă lacul Ikwehotee a fost lupă crâncenă. Noi cei din spre Nord eram mai puțini, dar cu toate acestea credeam în biruința noastră.

Durere, ne-am înșelat. Aripa stângă a dușmanului era pe aci să bată în retrage din naintea noastră. Dar pe neașteptate sosește vestea, că aripa noastră a luat-o la fugă, încercă să scape în pași repezi.

Ce era de făcut? Și noi am început să ne retragem. Adecă ne-am fi retras, dacă era cu puțință. Doar marea ne-a oprit drumul. Corăbii nu avem. Ce era de făcut?

Căpitanul nostru Welder, luase hotărîrea, ca să ceară ajutor dela guvern.

A pus întrebarea, că cine voește să fugă prin tabăra vrășmașă până la guvern.

Eu fusei îndată gata de plecare. S-au bucurat de energia mea, și pe lângă aceia m'au și laudat. Dar pe unde să merg?... Erau numai două drumuri.

Unul, ce mergea prin șirurile dușmane, celalalt peste munți și peste stânci. După multă gândire, m'am hotărît să plec pe cel din urmă.

Am suferit mari chinuri până am ajuns pe câmpie.

Am mers zece km. Dar mai era la mijloc ceva, ce mă tortură.

Nu știam lozinca. Tot atât: eu sunt nu mai un singur om: am să întind ajutor întregii armate.

Am rătăcit mai departe. Eram se amefesc de slab, nu vedeam nimic... O pustiitate mare și lungă se întindea înaintea mea apoi nu mai văzui nimic... Urechile-mi zurăiau. Dar de odată se înseninează înaintea mea și aud un glas:

rilor. Arborii se învârteau în jurul nostru și căldura dogoritoare ne-a înfierbântat capul și mai tare. De fusta mea se agățase un scăiuleț, m'am aplecat să-l arunc, am căzut însă. Am stat așași am a dormit.

Și Emil a căzut pe iarbă și și el a adormit. Când ne-am trezit, mai era atâta timp să prindem trenul.

Aceasta e istoria primului meu amor nevinovat... Trad. de *Mugurel*.

H A Z.

Autentic.

Un medic de cerc e chemat la nevasta unui țaran. Deoarece însă medicul nu găsește încă nici o hibă care să-i arate ce fel de boală are, și voind să știe cum e temperatura femeii (căldura trupului, că adică ajunge la ferbințeli mari ori nu) peste zi și de oarece medicul trebuia să plece în altă comună, lăsă țaranului termometrul și-l învăță cum să măsoare căldura, de trei ori la zi, la subsoara bolnavei. Mai prescrie ceva femeii și plecă.

A doua zi medicul vine iară și găsește femeea sănătoasă. Se vede, că ea avusese o slăbiciune trecătoare și i-a trecut.

Medicul cere termometrul (măsurătorul de căldură) înapoi, dar țaranul de colo:

— Lasă-mi mie drăcia asta, că ț-o plătesc! Am să o păstrez în casă, că-i tare bună!!! De trei ori numai am pus-o babei la suptiori și iacă, i-s'a făcut muerii bine!...

Copilul vânzător.

— Mătușino! știglețul matale cântă frumos?

— Dar' puiule, eu n'am nici un știgleț.

— Ba ai. Mama a zis aseară că ai știgleț în cap.

Emil mă îmbrățișă și mă sărută. Bea din poculul meu și era cuprins de o dulce zăpăceală, când îmi zise:

— Tu scumpa mea soție...

Mă genam și eram atât de sfiicioasă când i-am zis: Dar dacă tata va ști, unde suntem?

— Fii liniștită, el nu va ști.

— Nu! Hai să mergem acasă.

— Dar nu mă mai iubești?

— Te iubesc: din toată inima și sufletul meu.

Spune-mi însă te-ar supăra, dacă ne-am reîntoarce acasă?

— S'ar sfârși între noi pentru totdeauna ori ce iubire!

— Copil rău și urăcios!

Am plâns.

Emil s'a înduișat.

— Scumpa mea soție să bem o sticlă de șampanie și atunci vom fi mai curagioși.

— Bine...

La al treilea pocal eram veselă și curagioasă, deja începeam să cânt, și Emil râdea.

— Cine te-a învățat cântarea aceasta?

— Tu puiul meu — i-am răspuns desmerdându-mă.

La dorința lui Emil chelnerul oprî plata de 27 de franci.

— Dumnezeule — șoptește Emil — e cu puțință? Toți banii mi-i las aici. Îmi mai rămân, cu cât să ne putem reîntoarce acasă.

— Ce e de făcut? — zic desperată.

Ne-am depărtat din hotel foarte decepționați. Ne-am dus spre pădurice și nu puteam mult am ajuns la un lung șir de arbori foarte frumoși.

De braț mergând rătăceam în dreapta și în stânga adesea împiedecându-ne în rădăcinile arbo-

— Stai! Cine ești!

Mă înholb la el.

— Lozinca! — zice.

Stau de nou tăcut, ce să și zic! Nu știam lozinca.

Pentru aceasta a trebuit să fac drumul acesta de douăzeci km?

Pentru ca să mă prăpădesc fără urmă, de glonțul sentinelei, fiindcă n'am știut lozinca? Să mor fără ca să pot folosi cuiva înainte de moartea mea?

Doamne Dumnezeule, ce să fac?

Am căzut în genunchi, să-mi închin lui Dumnezeu, sufletul, mi-am făcut cruce, rugându-mă să-mi ierte păcatele... Și atunci sentinela pune arma la umăr și salută...

— Ce va să zică aceasta? — zic eu.

— E zi de Paști și crucea e lozinca...

— **Bărbați renumiți!** În viața publică maghiară sunt foarte mulți de acestea. Și trebuie să te închini înaintea lor cu toată cinstea și reverința, mai ales dacă ajung la bătrânețe. Trebuie doar să respectezi părul cărunt, căci e semnul cinstei. Iată d. e. avem să-l respectăm pe Bubics, care a ajuns la mare renume prin scrisul său. Ci câți și mai câți!

Dar e o lovitură a sorții, că oameni renumiți, cari prin scrisul lor, prin purtarea esemplară, cuțerjenia sufletului lor, voesc să ne fie de model, toți mor mai de timpuriu, decât cum ar merita. Soarta nemiloasă îi răpește din mijlocul admiratorilor lor, chiar când ar trebui să-și vadă roadele muncii lor.

Iată muri Münnich Aurel, și după el Beksics Gusztáv, mai ales cel din urmă, lasă adânci recrete.

Una e păcat, că bărbați de frunte cum a fost Münnich și Beksics, mor, nu acasă, ci unde nu mor alți oameni de omenie.

Poate și prin aceasta să se întărească în cei ce i-au iubit, admirația, respectul cuvenit, ca față de oameni luminați și modele de o bătrânețe cinstită.

— **Cununte.** Ni-se anunță cununia d. soarei Iustina Stanciu din Brad cu dl Ioan Andreiu cleric absolut din Tebea, care se va serba Sâmbătă în 11 Maiu st. n. în biserica greco-orientală din Brad.

Felicitări!

— **Desființarea pașapoartelor.** Să știe că guvernul român a hotărât, ca dela 1 Mai și până în luna Decembrie, să nu se mai ceară pașapoarte tuturor călătorilor străini, cari vor merge în România.

Această dispozițiune s'a luat pentru a înlesni mai cu seamă străinilor, vizitarea țării și a expozițiunii naționale.

Guvernul nostru, ca măsură de reciprocitate, a admis și el să nu se mai ceară pașapoarte călătorilor cari vor trece în Austro-Ungaria.

Această dispozițiune intră în vigoare dela 1 Mai curent.

— **Societatea «Furnica»,** patronată de M. S. Regina, prin Președinta sa, dna Elena C. Cornescu, aduce la cunoștința publicului, că expoziția sa anuală se va deschide în palatul Ateului dela 27 curent până la Mai și roagă pe toți cei cari încurajează industria casnică, să viziteze această expoziție, — organizată în folosul țărâncelor și lucrătoarelor, pentru a se încredința de însemnatul progres, ce s'a obținut în lucrările casnice.

— **Bursile Academiei.** Academia Română a publicat concurs pentru ocuparea a trei burse:

1. Pentru studiul chimiei minerale la Universitatea din Zürich. Bursa aceasta va fi de 3600 lei pe an plus cheltuelile pentru taxele școlare, lucrările de laborator și de drum la ducere și întoarcere și se va acorda pe timp de doi ani.

Candidații trebuie să fie licențiați în științele fizico chimice dela Universitatea din Iași.

2. Pentru studiul mecanicii practice la institutul tehnic din Mitweida, Saxonia. Bursa aceasta va fi de 2400 lei pe an, plus taxele școlare și cheltuelile de drum și se va acorda pe trei ani. Candidații vor trebui să fie absolvenți ai unui liceu din țară.

3. Pentru studiul chimiei industriale la școala politehnică din Charlottenburg.

Bursa va fi de 3600 lei pe an, plus cheltuelile, etc. și se va acorda pe trei ani.

Candidații vor trebui să fie absolvenți ai vre-unui liceu din țară.

Inscrierile pentru aceste concursuri se vor face până la 7 Septembrie 1906.

— **Episcopul Bubics în străinătate.** Episcopul de mare renume din Cașovia, după ce a făcut furoare cu rolul ce-l joacă în viața publică maghiară, — dupăcum se vestește din Innsbruck — petrece în străinătate, să-și câștige și acolo popularitate și renume. Mai mult va petrece în Tirol, Gries și Meran, iar în patrie n'are de gând să se reîntoarcă decât în timp de iarnă — și și atunci numai pe scurtă durată.

— **Necrolog.** Primum următorul anunț funebral: Subscria familie și în numele rudeniilor, cu inima sdrobotită de durere aduce la cunoștință-adormirea în domnul a preaiubitei și neuitatei mame, bu-nică și soacră văd. *Carolina Erdélyi* născută Gitye, întâmplată după un morb îndelungat în 6 Maiu d. m. la 3 ore în anul al 54-lea al vieții sale fiind provăzută cu sf. sacraminte ale moribunzilor. Rămășițele pământeste a scumpei răposate s'au dat odihnei vecinice în 8 l. c. d. a. la 3 ore în cimiterul olasi. Pentru repaosul sufletului adormitei în Domnul, Sf. Liturgia se va ține în 9 l. c. a. m. la 8 ore. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată!

— **Daruri pentru biserică.** Teodor Guleș din Semlac și cu soția sa Ana născ. Călușer din evlavia, ce o au cătră sf. biserică au procurat din avutul lor pe seama sf. biserici: un prapore — pentru șese ruzi — din mătăsă roșie, în prețul de 236 coroane, care s'a sfințit de cătră preoțime în Dumineca florilor.

Tot cu această ocaziune Teodor Guleș împreună cu Georgie Instin — cumnatul său — a donat sf. biserici 600 coroane ca cununi eterne pe mormintele rep. socrilor lor Nicolae Călușer și Maria precum și a fiicei acelora Eliția, cu menițiunea, ca suma aceasta să rămână neatacată până când se va urcă la un capital 2000 cor., când apoi interesele se vor folosi pentru lipsele bisericii, iar capitalul se va înlocă în pământ ori alte realități nemșcatoare.

Aceste fapte se laudă de sine.

Vrednicilor donatori li-se exprimă mulțămîță și pe această cale.

Semlac, 21 Aprilie v. 1906.

În numele sinodului parochial gr. oriental de Semlac.

Demetriu Ganea
paroch.

— Atragem atențiunea On. public asupra anunțului din numărul acesta al firmei bine repute și solide de giuvaericele a lui Francisc Weinberger din loc.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoriiilor).

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer,** Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros probe. *Lechner și Fleischer,* Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

CONCERTE, PETRECERI.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Invitare la convenirea socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc, ce se va aranja din privilegiul sfințirii bisericii-catedrale și cu binevoitorul concurs al doamnei Maria Dr. Crișan, d-lor Elena Cunțan, Olivia Barđoși și dl Titu Morariu la 13 Maiu st. n. 1906 în «Gesellschaftshaus». O parte a eventualului venit curat este destinat fondului halei de vânzare a meseriașilor români. Din ședința comitetului «Reuniunii sodalilor români din Sibiu», ținută la 3 Maiu st. n. 1906. *Victor Tordășianu,* prezident. *Stefan Duca,* notar. Începutul la 8^{1/2} seara (la sfârșitul conductului cu torțe). Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămîță și se vor cuită pe cale ziaristică.

Posta Redacției.

Dlui M. Uzum Czerova. «Dacă a-i putut învinge pe dușman, să-l lași în pace». Noi încă am învins. Cei ce nu au ținut cu noi se vor rușina de fapta lor. Nu le publicăm numele. Și lăsăm să vedem, ce vor face la o a doua alegere.

Dlui G. Epure. T. M. S'a publicat pe larg de altă dată, acum n'are rost.

Salutări frățești.

Constantin Bucșan, este rugat să le scrie prietenilor săi pe adresa dela Budapesta (universitate) arătându-le adresa.

Economie.

Arad, 9 Mai 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 7 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16'62—16'64
Secară pe Aprilie	13'60—13'62
Orz pe Aprilie	15'82—15'84
Cucuruz pe Mai	13'32—13'34
Grâu de toamnă pe 1096	13'76—16'78

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16'62—16'64
Secară pe Aprilie	13'56—13'58
Ovăs pe Aprilie	15'42—15'50
Cucuruz pe Mai	13'36—13'38
Grâu de toamnă pe 1906	16'76—16'78

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 kgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichiu.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Aduc la cunoștința onor. public că la **1 Maiu** am deschis toate localitățile otelului

„Crucea-Albă”

fără a cruța vre-o osteneală am prefăcut cu desevășire toate odăile otelului și le-am mobilat din nou conform dorințelor publicului nostru și am aranjat din nou **grădina de iarnă, berăria și cafeneaua.**

Solicitând bună voința on. public pentru noul meu local, asigur pe on. mei musafiri că printr'o bucătărie bună, serviciu prompt, și atentativ, și prin prețuri moderate mă voi silii să obțin mulțumirea publicului, după cum prin activitatea mea de zece ani în berăria „Milenium”, am socotit aceasta ca datoria mea cea dintâie.

Braun Gusztáv,

arândașul otelului la „Crucea-Albă”.

Prăvălia de delicatose, băcănie,
vin ceai, șampanie, rum, ape
minerale și sălbătăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa orașului.
N-ru de telefon 118

**Își recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
turite cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.**

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.

Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.

Migdale de dessert cu coaje de hârtie.

Prăjituri proaspete de ceai.

Pești marinați și în paiț. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CĂRNĂRII

CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.

Magazin de vinuri de șampanie de Hubert
„GENTRY-CLUB“

Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate

în cutii de lux, și — măsurate.

E și în interesul D-Tale!

— Dacă voești se cumperi, nu întârziă de a cerceta

magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui

HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neintrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrul **33** cr.

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sezonului mtrul **65** cr.

Ce nime n'are, o plapoma brilliantină
pentru două persoane, pân'acum 4 fl., acum **2.95** cr.

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreaga comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public cu stimă

HEGEDÜS ÁRMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânăt!

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuin-
țează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot fo-
losi fiindcă are deosebită
influență asupra singelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la
spităria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**

: : : **No. 13.**

Palatul minorităților. No. telefon 838.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**

: : : **No. 23.**

Casa proprie. — No. telefonului 921.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

Lumina nouă!

Noutate!

Lumina nouă!

Pe teren gazopiric
cel mai bun succes
l-a avut până acum

lampa mercediană

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20"
și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce
cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand
aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efeptuesc orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensile și articole casnice.

În atențiunea onoratului public!

Din cauza **mutării** prăvăliei mele

din 1 Mai 1906

◆ în palatul Eliza Fischer, ◆ lângă croitorul englezesc Sugár József
Vând cu preț foarte redus, cu cel mai mic preț acceptabil

foate obiectele aflătoare în magazinul meu, ca crilante, piestrii scumpe, oroloașe de bărbați și de dame de aur și de argint, de Geneva veritabile de prima calitate, garniturile de masă etc.

Poftiți și vă convingeți!

Cu deosebita stimă:

Weinberger Ferencz.

Simboale din „TULIPAN” de argint în formă artistică.

Magazin de pălării de dame.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că am primit în magazinul meu

cele mai noi

pălării de modă din Paris și din țară

Recomand atențiunei publicului noile mele

== pălării de dame engleze ==
 și pălării de sport Manilla și Panama.

Adaptări să fac după modeluri dorite și să execută cu prețurile cele mai moderate.

Pălării de doliu gata. Comenzile să eșecută în orice fel — în timp de o oră.

Rog pe onor. public de-a-mi da atențiunea cuvenită și de-a vizita bogatul meu magazin.

Cu toată stima:

MAJOR JULIA

Magazin de pălării de dame

ARAD, Palatul Minorităților

în partea străzii Weitzer, față cu băcănia lui Fejér Gyula.

Anunț!

— Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în —
 Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice

— sub firma înregistrată la tribunalul comercial —

VULCU J. MAXIM

— Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în —

o o **Austroungaria, Germania și America** o o
 o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
 din material de prima clasă și pe lângă pre-
 o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

— În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâ-
 mătoare de cuncuz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
 pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
 nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigări miel și mari, după
 cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
 mașinărilor sus numite.

— Procur, mijloecind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
 abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz,
 garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
 terialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
 parături de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
 o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Lantos József

prăvălie de manufacturi
 pentru bărbați și femei

ARAD, Piața Andrassy 20.

(Palatul Fischer Eliz) Lângă magazinul de
 pantofarie a lui Weinberger János.

Comenzile din provincie să execută
 repede și prompt.

Un nou magazin!

Am onoare de-a aduce la cunoștința on. public că am ieșit din magazinul fraților Lengyel — unde am servit timp de 15 ani — și am deschis aici în loc pe piața Andrassy 20

sub firma Lantos József
o prăvălie de manufacturi
pentru bărbați și femei.

Mi-am asortat magazinul având considerare deosebită asupra industriei noastre, — cu articolele cele mai bune și mai moderne mai ales cu pânzături, cu chiffoane — de spălat și cu mătăsuri — de tot felul pentru bărbați și femei, și articole de modă, căpăteli etc.

Experiențele mele bogate câștigate în aceasta bransă mă îndreptătesc de-a nădădui că voi putea satisface dorințele cele mai delicate ale publicului în măsura cea mai largă.

Principul meu suprem este serviciul conștient și prețurile cele mai solide.

Mă recomand bunevoinei a onoratului public,

cu dinstinsă stimă :

(Lichtenstein) Lantos József.